

Prutký, Čeněk

[Ljandesberg, Jakov Solomonovič; Golikov, Nikolaj Nikolajevič.
Latinskij jazyk]

*Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. E, Řada
archeologicko-klasická.* 1963, vol. 12, iss. E8, pp. 168-

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/110044>

Access Date: 25. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University
provides access to digitized documents strictly for personal use, unless
otherwise specified.

vigeō) a u subst. III. dekl. na — o (ablatiō, testudō) kde Thesaurus (i Malinin) má *cerno*, *ablatio* patrně ze školských důvodů jako *Novotny*.

Neméně cenný je Hrabovského Slovensko-latinský slovník. Starší slovník Petra Tvrdého (Ružomberok 1926) je rozebrán stejně jako podobné slovníky české a všichni, kdo měli něco vyjádřit latinsky, se zpravidla obraceli pro poučení do nedostačujících slovníčků v starších latinských cvičebnicích. Nový slovník obsahuje nejen knižní slova, nýbrž také mnoho frazeologických výrazů, např. *plavec natator*, *býtí dobrým p. nandi peritum esse*; *skočit salire*, ... atd. 4 (do výšky) *exsilire* 5 (do dálky) *prosilire*, ... s. komu do řeči *interpellare alqm*, *sermonem als* *interrumpere*. Na rozdíl od starších slovníků zařadil autor mezi hesla i výrazy moderní: *letadlo*, *železnice*, *traktor*, *produktivní*, *plavky*, ale také *pionýr*, *letadlová mateřská loď*. Velmi bohatá je odborná terminologie.

Korektura celého svazku je provedena velmi pečlivě, tiskové chyby jsou ojedinělé, uvádím jen: *abico* na str. 13 místo *abicio*, *sublicitus* m. *sublicius*. Oba slovníky splňují svůj účel a pro přehlednost a praktickou účelnost budou dobrou pomůckou studujícím i pracujícím.

Antonín Hartmann

Ja. S. Ljandesberg a N. N. Golikov, Latinskij jazyk, 3. vyd. Gosudarstvennoje izdatelstvo „Vysšaia škola“. Moskva 1961. Stran 243.

Učebnice latiny autorů Ljandesberga a Golikova, určená pro studenty veterinárních institutů a fakult, není u nás neznámá. Její první vydání vyšlo v českém překladu (*Latina pro veterináře*. Přeložil A. Bartoněk—R. Hošek. Učební texty vysokých škol. SPN, Praha 1955), kterého používali naši posluchači veteriny až do minulého škol. roku, kdy vyšla nová skripta (Pruťký—Zlatuška, *Latina pro posluchače veterinárního lékařství*. SPN, Praha 1962).

Učebnice má tři části: *mluvníci* (str. 7—177), *latinskou chrestomatii* (str. 178—205) a *latinsko-ruský slovník* (str. 206—239). Prvá část po krátkém přehledu dějin latinského jazyka a poučení o výslovnosti, délce slabik a přízvuku obsahuje přehled latinského tvarosloví a skladby (§ 5—96). K procvičování a opakování probrané látky slouží 31 cvičení s bohatým výběrem vět, obsahujících hojnou zásobu výrazů z veterinární medicíny. Ke každému cvičení je připojen slovníček. Snaha autorů po stručném a jasném formulování mluvnických pravidel je nejlépe zřejmá v kapitole o substantivech III. deklinace (str. 59, § 28), kde poměrně složitá partie o různých zakončení kmenů je podána zcela jednoduchou formou, lehce přístupnou pro studenty-nefilology. K první části je připojen ještě oddíl *Receptura*, který obsahuje poučení, jak psát recepty, řadu praktických příkladů a seznam nejdůležitějších zkratk, kterých se v receptech používá. Závěr první části tvoří krátký přehled o řečtině (§ 98—100) a kapitola o tvoření slov v latině (§ 101).

Chrestomatie obsahuje ukázky z latinsky psaných prací moderních i starých autorů. Najdeme tu vedle *Aula Cornelia Celsa*, z jehož pojednání *De medicina libri VIII* je v čítance řada ukázek, i latinsky psaný dopis I. P. Pavlova adresovaný v předvečer X. sjezdu Komsomolu sovětské mládeži, ukázky z díla I. V. Mičurina, K. A. Timirjazeva, I. I. Mečnikova a mnoha jiných.

Latinsko-ruský slovník obsahuje více jak dva a půl tisíce slov, přesto však čtenář i při letmé prohlídce zjišťuje, že mnoho latinských výrazů, které jsou v cvičných větách, ve slovníku chybí (např. *agnus*, *auditorium*, *cresco*, *lepus*, *puella*, *sedeo* aj.). Nezvykle také působí nedůslednost ve značení dlouhých samohlásek, a to ve slovníku i v textech (např. *sudor*, *ōris*; *solvo*, *solvi*, *solūtum*; *solutio*, *ōnis* a mnoho jiných). Přes tyto drobné nedostatky lze říci, že nové a upravené vydání učebnice dobře může posloužit svým uživatelům.

Čeněk Pruťký